

مسجدون خوشبودار رکو

شیخ طریقت امیر ادلست بانی دعوت اسلامی حضرت علام مولانا ابوبلان
محمد الیاس عطار قادری رضوی برکاتہ العالیہ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

مسجدون خوشبو دار رکو

شیطان پلي کیتیری ب سستی ڈیاري پر هي رسالو شروع کان آخر تائين
پڙ هي کري پنهنجي آخرت جو پلو ڪريو.

درود شریف جي فضیلت

الله (عَزَّوجَلَّ) جي محبوب داناء غیوب، مُرَءَةٌ عن الغیوب صَلَّی اللّٰهُ عَلٰیْهِ وَسَلَّمَ جن جو فرمان عاليشان آهي: جنهن مون تي هڪ هزار پيراء
درود پاڪ پڙھيو اهو انهيءَ وقت تائين نه مرندو جيسیتاين جنت هر
پنهنجو مقام نه ڏسي وٺي. (الترغيب والترهيب ج 2، ص 328، حدیث (22)
صلُوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

مسجد پر بلغم ڏسي کري رسول اڪرم صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ جي ناراضگي

هڪ پيري رسول اڪرم، نور مجسم، شاه بنی آدم، رسولِ
محتشم صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ مسجد نبوی شریف علی صاحبِها اللَّهُ وَسَلَّمَ هر قبلی
شریف جي طرف بلغم پيل ڏنائون ته ناراضگي جو اظهار فرمایائون.
اهو ڏسي هڪ انصاري صحابيَه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ اٿي کري انهيءَ کي
کرڙي صاف کري اتي خوشبو لڳائي چڏي. پاڻ سڀگورن صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ
خاتون ڪيڏو نه عمدو ڪم کيو آهي. (نسائي ص 126، حدیث (725)

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرا درود پاڪ پڙھيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

فاروق اعظم رضي الله تعالى عنه ۽ مسجد ۾ خوشبو

سيدنا فاروق اعظم رضي الله تعالى عنه هر جمعة المبارڪ تي مسجد نبوي شريف علی صاحبها القَلْوَةُ وَاللَّادِمُ ۾ خوشبو جو واس ڏيندا هئا.

(مسند ابي يعلى ج 1، ص 103، حديث 185)

صلوٰا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

مسجدون خوشبودار رکو

أمر المؤمنين حضرت سيدتنا عائشه صديقه رضي الله تعالى عنها روايت

فرمائن ٿيون: ”حضور پُر ٿور، شافع يوم النشور ﷺ جن پاڙن ۾ مسجدون ٺاهڻ جو حڪم ڏنو ۽ اهو جو اهي صاف ۽ خوشبودار رکيون وڃن.“ (ستن ابي داود ج 1 ص 197 حديث 455)

ايئر فريشنر سان ڪينسر ٿي سگهي ٿو

منا منا اسلامي ڀاڳو! معلوم ٿيو ته مسجدون ٺاهڻ ۽ انهن

کي ڳود، لوبان ۽ اگربتي وغيره سان خوشبودار رکڻ ثواب جو ڪم آهي، پر مسجد ۾ ماچيس جي تيلي نه ٻارجي جو ان سان بارود جي بدبوء نکرندي آهي ۽ مسجد کي بدبوء کان بچائڻ واجب آهي. بارود جو بدبودار دونهون اندر نه اچي ايترو پري ٻاهر کان لوبان يا اگربتي وغيره ٻاري مسجد ۾ آڻيو. اگربتين کي ڪنهن وڏي ٿالهه وغيره ۾ رکڻ ضروري آهي ته جيئن ان جي رک مسجد جي فرش وغيره تي نه ڪري. اگربتي جي پيڪيت تي جيڪڏهن جاندار جي تصوير نهيل آهي ته ان کي متائي چڏيو. مسجد (۽ پڻ گهرن ۽ ڪارن وغيره) ۾ ”ايئرفريشنر“ (AIR FRESHNER) سان خوشبوء نه ڪريو جو ان جا

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي هڪ پيريو درود پاڪ پڙهيو اللہ تعالیٰ ان تي ڏه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

کيمائي مادا فضا ۾ ڦهلجي ويندا آهن ۽ ساهه جي ذريعي ٿفڙن ۾ داخل ٿي نقصان پهچائيندا آهن. هڪ طبی تحقيق جي مطابق ايسر فريشنر جي استعمال سان چمڙيءَ جو ڪينسر يعني (SKIN CANCER) ٿي سگهي ٿو. جتي عرف هجي اتي مسجد جي چندى مان خوشبوءَ ڪرڻ جي اجازت آهي ۽ جتي عرف نه هجي اتي خوشبوءَ جي وضاحت ڪندى الڳ چندو حاصل ڪيو.

وات ۾ بدبوءَ هجي ته مسجد ۾ وڃڻ حرام آهي

منا منا اسلامي ڀاڙو! بُك کان گهٽ کائڻ جي عادت ٻايو، يعني اجا خواهش باقي هجي ته هٿ روکي ڇڏيو، جيڪڏهن خوب پيت پري ڪائيندؤ، ۽ وقت بي وقت سيخ ڪباب، برگر، الو چولا، ٻزا، آئس ڪريم، ٿڌيون بوتلون وغيره ڪائيندا پيئندا رهيو، پيت خراب ٿي پيو ۽ خدانخواسته وات مان بدبوءَ اچڻ جي بيماري ٿي پئي ته سخت امتحان ۾ اچڻ جي پئجي ويندو، چوته وات مان بدبوءَ ايندي هجي ته مسجد ۾ داخل ٿيڻ حرام آهي، ايتربي تائين جو جنهن وقت وات مان بدبوءَ اچي رهي هجي ان وقت باجماعت نماز پڙهڻ جي لاءَ به مسجد ۾ اچڻ گناهه آهي. جيئن ته فکر آخرت جي ڪمي سبب ماڻهن جي وڌي اڪثریت ۾ کائڻ جو حرص وڌي وييو آهي ۽ اچڪله هر طرف ”فود ڪلچر“ جو رواج عام ٿي وييو آهي. انهيءَ ڪري هڪ وڏو تعداد آهي جنهن جي وات مان بدبوءَ ايندي آهي. منهنجو ڪافي تجربو رهيو آهي ته جڏهن ڪو وات ويجهو ڪري ڳالهه ڪندو آهي ته ان جي وات جي بدبوءَ جي سبب ساهه روڪڻ پوندو آهي. ڪڏهن ته امام ۽ مُؤڏن کي به وات مان بدبوءَ اچڻ جو

فرمان مصطفیٰ ﷺ: توهان جتي به هجو مون تي درود پاک پرتهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

مرض ٿي پوندو آهي، ائين ٿي پوي ته انهن کي جلد موکل وٺي علاج ڪرائڻ گهرجي. چوٽه وات هر بدبوء هجڻ جي صورت هر مسجد جي اندر داخل ٿيڻ حرام آهي. افسوس! بدبوردار وات وارا ڪيترايي ماڻهو مَعَاذَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَ مسجد جي اندر مُعْتَكِف به ٿي ويندا آهن. ياد رکو! شرععي حڪم هي آهي ته جيڪڏهن اعتِڪاف جي دوران به وات هر بدبوء جو مرض ٿي پوي ته اعتِڪاف ٿوڙي مسجد مان نڪرڻو پوندو، بعد هر هڪ ڏينهن جي قضا ڪري. رمضان المبارڪ هر ڪباب سموسا ۽ ٻيون تريل شيون ۽ قسمين قسمين جون سڀيون غذاون کائڻ جي ڪري وات جي بدبوء جي مریضن هر اضافو ٿي ويندو آهي. ان جو بهتر علاج هي آهي ته سادي غذا اها به بُک کان گهٽ کائي، هاضمو درست رکجي، رُڳو وات جي ئي بدبوء ناهي، پڻ کائڻ کان پوءِ خلال ڪرڻ ۽ تمام سٺي نموني گرڙيون وغيره ڪري وات صاف رکڻ جي عادت بٺائجي نه ته غذا جا جزا ڏندن جي وٺين (Gape) هر رهجي ويندا آهن، پوءِ خراب ٿي ڪري بدبوء ڦھلائيندا آهن. صرف وات جي بدبوء نه بلڪ هر قسم جي بدبوء کان مسجد کي بچائڻ واجب آهي.

وات مِ بدبوه هجي ته نماز مکروه ٿيندي آهي

فتاویٰ رضویہ جلد 7 صفحی 384 تی آهي: وات ۾ بدبوء هجٹ جي حالت ۾ (گھر ۾ پڙهي ويندڙ) نماز به مکروه آهي، ۽ جيستائين وات صاف نه ڪري وئي ته اهڙي حالت ۾ مسجد وچن حرام آهي ۽ پئي نمازي کي ايداء پهچن حرام آهي ۽ پيو نمازي نه به هجي ته به بدبوء سان فرشتن کي ايداء پهچندو آهي، حدیث شریف ۾ آهي:

فرمان مصطفیٰ ﷺ مون تي درودشريف جي ڪشت ڪريو، بيشه هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابويعلي)

”جنهن شيء سان انسان تکلیف محسوس ڪندا آهن فرشتا به ان سان تکلیف محسوس ڪندا آهن.“ (صحیح مسلم ص 282 حدیث 564)

بدبودار ملم لڳائي مسجد ۾ اچڻ جي ممانعت

منهنجا آقا اعلىٰ حضرت امام اهلست، مجدد دين و ملت، مولانا شاه امام احمد رضا خان عَلَيْهِمُ الْكَلَمُ فرمائين تا: ”جنهن جي بدن ۾ بدبوء هجي جو ان سان نمازین کي تکلیف تئي. مثال طور مَعَاذَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ (يعني جنهن کي وات مان بدبوء اچڻ جي بيماري هجي)، جنهن کي بغل مان بدبوء اچڻ جو مرض هجي يا جنهن خارش وغيره جي سبب گندرف هتيو (يا ڪا بدبودار ملم يا لوشن لڳايو) هجي ان کي به مسجد ۾ نه اچڻ نه وڃي.“ (فتاويٰ رضويه ج 8 ص 72)

ڪچو بصر کائڻ سان به وات بدبودار ٿي پوندو آهي

ڪچي موري، ڪچو بصر، ڪچي ٿومر ۽ هر اها شيء جنهن جي بوء ناپسند هجي، اها کائي مسجد ۾ ان وقت تائين وڃڻ جائز ناهي جيستائين هٿ ۽ وات وغيره ۾ بوء باقى هجي جو فرشتن کي ان سان تکلیف ٿيندي آهي. حدیث شریف ۾ آهي: اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ جي محبوب، فاتح القلوب، داناءُ عُيُوب، مُرَأةُ عَنِ الْعُيُوبِ ﷺ مون جهڙي هڪ ڀاچي) کادي هجي فرمایو: ”جنهن بصر، ٿومر يا گندنا (ٿومر جهڙي هڪ ڀاچي) اهو اسان جي مسجد جي ويجهو هرگز نه اچي.“ (صحیح مسلم ص 282 حدیث 564 ۽ فرمایائون: ”جيڪڏهن کائڻ ئي چاهيو ته پچائي ان جي بوء (ابوداود ج 3، ص 506، حدیث 3827) ختم ڪريو.“

فرمان مصطفیٰ ﷺ مون تي درود شريف پڙهو الله تعاليٰ توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

مسجد ۾ ڪچو گوشت نه ڪڻي وجو

صدر الشرع، بدؤ الطريقة، علام مولانا مفتى محمد امجد علي اعظمي عليه حمه الله القرى فرمانئ تا: ”مسجد ۾ ڪچي ٿوم ۽ ڪچو بصر ڪائڻ يا ڪائي ڪري ويچن جائز ناهي، جيستائين جو بوء باقي هجي ۽ اهو ئي حڪم هر ان شيء جو آهي جنهن ۾ بوء هجي جيئن گندنا (هي ٿور وانگر هڪ سبزي آهي) موري، ڪچو گوشت ۽ گاسليت، اها ماچيس جي تيلي جنهن جي رڳڻ سان بوء قهله جندي هجي، ريح خارج ڪڻ وغيره وغيره. جنهن کي وات مان بدبوء اچڻ جي بيماري هجي يا ڪو بدبودار زخم هجي يا ڪا بدبودار دوا لڳائي هجي ته جيستائين بوء ختم نه ٿئي ان کي مسجد ۾ اچڻ جي ممانعت آهي. (بهار شريعت ج 1 ص 648) ڪچو گوشت وغيره پاك شيء جي جيڪڏهن پيڪنگ اهڙي طرح ڪئي وجي جو ٿوري به بدبوء نه اچي ته هاطي ڪڻي ويچن ۾ حرج ناهي.

ڪچي بصر واري ڪچونبر ۽ رائي کان احتياط ڪريو

ڪچي بصر وارن چڻ، چولن، رائي، ڪچونبر ۽ پڻ ڪچي ٿوم واري ڪتاث چتني وغيره ڪائڻ کان نماز جي وقتن ۾ پرهيز ڪريو. ڪڏهن ڪڏهن ڪباب سموسي وغيره ۾ ڪچي بصر ۽ ڪچي ٿوم جي بوء محسوس ٿيندي آهي، تنهنكري نماز کان پهريان انهن کي به نه ڪائو. اهڙيون بوء واريون شيون مسجد ۾ آڻ چي به اجازت ناهي.

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏهه پيرا صبح ۽ ڏهه پيرا شام درود پاک پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

مڀڙاکي ۾ اگربتي بارڻ

مسلمانن جي اجتماع ۾ خوشبوءَ پهچائڻ جي نيت سان اگربتي بارڻ ثواب جو ڪم آهي. جيڪڏهن لوبان يا اگربتي جو دونهي مان ڪنهن کي تکليف ٿيندي هجي ته اهترى موقعى تي اگربتي نه ٻاري وڃي. اهڙي طرح مڀڙاکي ۾ وڌيڪ مقدار ۾ ”خوشبودار پاڻي“ چڱكارڻ کان به بچو جو عام طور تي ماڻهن کي بيزاري ۽ پريشاني ٿيندي آهي.

بدبودار وات سان مسلمانن جي مڀڙ ۾ وڃڻ جي ممانعت

مفسر شهير حكيم الامت حضرت مفتى احمد يار خان عليه رحمه اللئان فرمائن ٿا: مسلمانن جي مڀڙن، درس قرآن جي مجلسن، علماء دين ۽ اولياء ڪاملين جي بارگاهن ۾ بدبودار وات سان نه وجو. وڌيڪ فرمائن ٿا: جيستائين وات ۾ بدبوءَ رهي گهر ۾ ئي رهو، مسلمانن جي مجلسن، مڀڙن ۾ نه وجو. حقي پيئڻ وارن، تماڪ وارن، پان کائي ڪري گُرڙي نه ڪڙ وارن کي ان مان عبرت حاصل ڪڙ گهرجي. فُقهاءُ ڪرام، جنهن اللئام فرمائن ٿا: جنهن کي وات ۾ بدبوءَ جي بيماري هجي ان کي مسجدن جي حاضري مُعاف آهي.

(مراة المناجيح ج 6، ص 25، 26)

نماز جي وقتن ۾ ڪچو بصر کائڻ ڪيئن؟

سوال: ”وات ۾ بدبوءَ واري بيماري“ واري کي مسجد جي حاضري مُعاف آهي، ته چا ڪچي بصر وارو راشتو يا ڪچونبر يا اهڙا ڪباب

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن کتاب ۾ مون تي درود پاک لکيو ته جيستائين منهنجو نالو ان
کتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا . (طبراني)

سموسا جن ۾ ٿوم بصر صحيح پڪل نه هجن ۽ انهن جي بوءَ ايندي
هجي يا مهتيل باجهريءَ جي ماني جنهن ۾ ڪچي ٿوم شامل
هوندي آهي اهڙي غذا وغيره جماعت کان ڪجهه دير پهريان ان نيت
سان کائي سگھون ٿا جو وات ۾ بوءَ ٿي وڃي ۽ مسجد جي جماعت
واجب نه رهي !

جواب: اين ڪرڻ جائز ناهي. مثال طور جتي عشاء جي جماعت
ابتداء وقت ۾ ٿيندي هجي اتي مغرب نماز کان پوءِ اهڙو ڪچونبر
يا سلاٽ وغيره نه کائجي جنهن ۾ ڪچي موري يا ڪجو بصر يا
ڪچي ٿوم هجي چو ته عشاء جي نماز جو وقت ويجهو هوندو آهي
۽ ايترو جلدی وات صاف ڪري مسجد ۾ پهچڻ ڏکيو هوندو آهي،
ها جيڪڏهن جلد وات صاف ڪرڻ ممڪن آهي يا ڪنهن ٻئي سبب
جي ڪري مسجد جي حاضري کان معذور آهي، مثال طور: عورت
يا نماز پڙهن ۾ اجا ڪافي دير آهي ان وقت تائين بوءَ ختم ٿي
ويندي ته کائڻ ۾ حرج ناهي. منهنجا آقا اعلىٰ حضرت امام اهلسنٰت،
مجدد دين و ملت، مولانا شاهام احمد رضا خان عليه السلام فرمائين
ٿا: ڪچي ٿوم يا بصر کائڻ بيشك حلال آهي ۽ ان کي کائي
جيستائين بوءَ ختم نه ٿئي، مسجد ۾ وڃڻ منع آهي. پر جيڪو حقوق
اهڙو گهاتو ۽ بي اهتمام وارو هجي جو معاذالله عَزَّوجَلَ تَعَزِّيزَ باقي
(يعني دير تائين بدبوء) پيدا ڪري جو جماعت جي وقت تائين گرڙيءَ
سان به مكمل طور تي ختم نه ٿئي ته جماعت جو وقت ويجهو اچڻ
تي ان جو پيئڻ شرععي طور تي ناجائز آهي جو هائي هو جماعت
ڇڏڻ، سجدو ترك ٿيڻ يا بدبوء سان مسجد ۾ داخل ٿيڻ جو سبب

فرمان مصطفیٰ ﷺ علیه السلام: جیکو جمعی جي ڏینهن مون تي درود شریف پڑھندو آئے قیامت جي ڏینهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنز العمال)

بُطْجَنْدُو ۽ اهي پئي ممنوع ۽ ناجائز آهن ۽ (aho شرعی اصول آهي ته) هر مُباح فِي نفْسِهِ (يعني هر اهو ڪم جيکو حقیقت ۾ جائز هجي پر) امر مَمْثُونَ (يعني منع تیل ڪم) جي طرف وٺي وجڻ وارو هجي، ممنوع ۽ ناروا آهي.

(فتاویٰ رضویہ ج 25 ص 94)

ڪچو بصر کائڻ وقت بسم اللہ نہ پڙھو

فتاویٰ فیض الرسول جلد 2 صفحہ 506 تي آهي: حقوق، بیڙی، سگریت پیئڻ ۽ (ڪچی) ٿوم، بصر جهڙین شین کائڻ وقت ۽ پلیتی وارین جاین تي بِسْمِ اللَّهِ پَرَّهُ مُكَرُّهٗ آهي.

وات جي بدبوء معلوم ڪرڻ جو طريقو

جيڪڏهن وات ۾ ڪا بدبوء هجي ته جيترا پيرا ڏندڻ ۽ گرڙين سان ان (بدبوء) کي دور ڪرڻ ممکن هجي (اوترا پيرا گرڙيون وغیره ڪرڻ) لازم آهي، ان جي لاءِ کا حد مقرر ناهي. بدبودار گهاٽو بي احتياطي سان حقوق پیئڻ وارن کي ان جو خيال (ركڻ) سخت ضروري آهي ۽ ان کان وڌيک سگریت واري کي جو ان جي بدبوء مرڪب تماڪ کان سخت تر ۽ تمام گهڻي دير تائين هلنڌ آهي. انهن سڀني کان وڌيک سخت ضرورت تماڪ کائڻ وارن کي آهي جن جي وات ۾ ان جو ڄرم (يعني دونهي جي بجائے تماڪ ئي) پيل هوندو آهي ۽ وات کي پنهنجي بدبوء سان پري ڇڏيندو آهي. اهي سڀئي ماڻهو ان وقت تائين ڏندڻ ۽ گرڙيون ڪن جيستائين وات بلڪل صاف ٿي نه وڃي ۽ بوء جو اصل نشان ئي نه رهي ۽ ان جو امتحان هيئن آهي ته پنهنجو هٿ وات جي قریب آڻي وات کولي ڪري زور

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهن جمعی جي ڏینهن مون تي به سوپيرا درود پاک پڙھيو ان جا به سو
سان جا گناه معاف ٿيندا. (ڪنڊ العمال)

سان تي پيرا نڌيءَ کان پوري طرح ساهه کطي هت تي آڻيو ۽ هڪم
سنگهو. ان کان بغیر جو اندر جي بدبوءَ پاڻ کي گهت محسوس
ٿيندي آهي ۽ جڏهن وات ۾ بدبوءَ هجي ته مسجد ۾ وڃڻ حرام،
نماز ۾ داخل ٿيڻ منع آهي. واللهُ الْهَادِي (فتاویٰ رضويه ج ۱، ص 623)

وات جي بدبوءَ جو علاج

جيڪڏهن ڪنهن شيءَ جي کائڻ جي سبب وات ۾ بدبوءَ
ٿيندي هجي ته ساوا ڏاڻا چٻاري کائو، ۽ گلاب جي تازن يا سڪل
پنن سان ڏنلن کي صاف ڪريو، إِن شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَ فائدو ٿيندو. ها
جيڪڏهن پيت جي خرابي جي ڪري بدبوءَ ايندي هجي ته ”گهت
کائڻ“ جي سعادت حاصل ڪري بُك جون برڪتون حاصل ڪرڻ
سان إِن شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَ تنسڪن ۽ بدن جي مختلف حصن جي سور، قبض،
سييني جو ساڙو، وات جا ڇالا، هر هر ٿيڻ واري دائمي نزلي، ڪنگهه
۽ ڳلي جو سور، مهارن مان رت اچڻ وغيره تمام گهڻ بنمارين
سان گڏوگڏ وات جي بدبوءَ کان به جان چتي پوندي. بُك باقي رهي
اهڙيءَ طرح گهت کائڻ سان 80 سڀڪڙ و بيمارين کان بچاءَ ٿي سگهي
ٿو. (تفصيلي معلومات جي لاءِ فيضانِ سنت جي باب ”پيت جو قفل مدینه“
جو مطالعو فرمایو) جيڪڏهن نفس جي حرڪ جو علاج تي وڃي ته
ڪيتراي جسماني ۽ روحاني مرض پاڻمراو ختم ٿي ويندا.

رضا نفس دئن ہے دم میں نہ آنا
کہاں تم نے دیکھے ہیں چند رانے والے (حدائقِ بخشش شريف)
صلُّوا عَلَى الْحَمِيمِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهن و ت منهنجو ذکر ئى ۽ اهومون تي درود شريف ن پڙهي ته ماڻهن
مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي، (ترغيب و ترهيب)

وات جي بدبوء جو مدنی علاج

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى النَّبِيِّ الطَّاهِرِ

مٿي ڏنل درود شريف موقعی جي مناسبت سان هڪ ئي
ساهيء ۾ يارهن پيرا پڙهو إن شاء الله عَزَّوجَلَ وات جي بدبوء ختم تي
وييندي. هڪ ئي ساهيء ۾ پڙهڻ جو بهتر طريقو هي آهي ته وات بند
ڪري آهستي آهستي نڪ مان ساهه كڻ شروع ڪريو ۽ ممڪن حد
تائين هو ڦققٽن ۾ پري چڏيو. هائي درود شريف پڙهڻ شروع ڪريو.
كجهه پيرا اهڙي طرح مشق ڪندو ته ساهه تٺڻ كان پهريان إن شاء الله
عَزَّوجَلَ مڪمل يارهن پيرا درود شريف پڙهڻ جي تركيب بطجي
وييندي. انهيء طريقي سان نڪ مان گهراء ساهه كڻي ممڪن حد تائين
روڪي رکڻ كان پوءِ وات مان خارج ڪڻ صحت جي لاءِ وڌيڪ
فائديمند آهي. سڄي ڏينهن ۾ جڏهن به موقعو ملي بالخصوص ڪليل
فضا ۾ روزانو ڪجهه پيرا ته ائين ڪڻ گهرجي، مون کي (سڳ
ميدينه غشي غنه کي) هڪ وڌي عمر واري حكيم صاحب ٻڌايو هو ته مان
ساهه كڻهه كان پوءِ اڏ ڪلاڪ تائين (يا چيائين) بن ڪلاڪن تائين هو
کي اندر روڪي وشندو آهييان ۽ انهيء دوران پنهنجا ورد وظيفا به
پڙهندو آهييان. بقول ان حكيم جي ساهه روڪڻ جا اهڙا مَشاق (يعني
مشق ڪري ماهر تي وڃڻ وارا ماڻهو) به دنيا ۾ موجود آهن جيڪي صبح
جو ساهه ڪڻدا آهن ته شام جو ڪيـندا آهن!

استِنجا خانا مسجد کان ڪيترو پري هئڻ گهرجن؟

بارگاهه رضويت ۾ سوال ٿيو ته نمازيـن جي لاءِ استنجا خانا

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن وت منهنجو ذکر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو ته تحقيق
اهوبديخت ٿي ويو. (ابن سني)

مسجد کان ڪيترو پري هجڻ گهرجن؟ منهنجي آقا اعلى حضرت،
امام اهلسنت، مجدد دين و ملت، مولانا شاهام احمد رضا خان عليه
رحمه اللہ ان جواب ۾ ارشاد فرمایو: مسجد کي بوء کان بچائڻ واجب آهي.
تنهنگري مسجد ۾ گاسليت بارڻ حرام، مسجد ۾ بدبودار بارود
واري ماچيس جي تيلي بارڻ حرام، ايترمي تائين جو حديث پاک ۾
ارشاد آهي: مسجد ۾ ڪچو گوشت کطي وڃڻ جائز ناهي. (ابن ماجه ج 1
ص 413 حديث 748) حالانک ڪچي گوشت جي بوء تamar ڇفييف (يعني گهٽ)
ٿيندي آهي ته جتنا کان مسجد ۾ بوء پهچي اوترمي تائين (استنجا خانا
ٻئائڻ جي) ممانعت ڪئي ويندي. (فتاویٰ رضويه ج 16 ص 232) ڪچي گوشت
جي بدبوء گهٽ ٿيندي آهي جڏهن هي به مسجد ۾ کطي وڃڻ جائز
ناهي ته پوءِ ڪچي مڃي کطي وڃڻ بدرجهء اولي ناجائز ٿيندو. چوته
ان جي بوء گوشت کان وڌيک تيز هوندي آهي بلڪ ڪڏهن ڪڏهن
پچائڻ وارن جي بي احتياطي جي سبب هن جو بوڙ کائڻ سان به
هٿ ۽ وات ۾ اڻ وٺندڙ بوء پيدا ٿي ويندي آهي. اهڙي صورت ۾
بوء ختم ڪرڻ کان سواء مسجد ۾ نه وجو. استنجا خانن جي جڏهن
صفائي ڪئي ويندي آهي ان وقت بدبوء ڪافي ڦهلهجي ٿي. تنهن
ڪري (استنجا خانن ۽ مسجد جي وچ ۾) ايترو فاصلو رکڻ ضروري آهي
جو صفائي جي موقععي تي به بدبوء مسجد ۾ داخل نه ٿي سگهي.
استنجا خانا مسجد جي احاطي ۾ گلندا هجن ته ضرورتاً پت کي
توڙي ٻاهر جي طرف کان دروازو لڳائڻ سان به مسجد کي بدبوء
کان بچائي سگهجي ٿو.

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن وت منهنجو ذکر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙھيو ان جفا
ڪئي، (عبدالرازق)

پنهنجي لباس وغيره تي غور ڪرڻ جي عادت بُطايو

مسجد ۾ بدبوءَ کطي ويڻ حرام آهي ۽ هر طرح جي بدبوءَ
واري شخص جو داخل ٿيڻ به حرام آهي. مسجد ۾ ڪنهن ڪ
سان خِلال به نه ڪريو جو جيڪي پابنديءَ سان هر کادي ڪانپوءَ خِلال
جا عادي ناهن هوندا انهن جي ڏندن جي وٽين مان بدبوءَ نڪرندي
آهي. مُعٽڪِف فناءَ مسجد ۾ به ايترو ئي پوري ڏندن جو خِلال ڪري
جو بدبوءَ اصل مسجد ۾ داخل نه ٿئي. بدبودار زخم وارو يا اهو
مرىض جنهن پيشاب واري ٿيلههی (STOOL BAG / URINE BAG) لڳائي هجي
ته اهو مسجد ۾ داخل نه ٿئي. اهڙيءَ طرح ليبارٽري ٽيست ڪرائڻ
جي لاءَ ڪنيل رت يا پيشاب جي شيشي، جانور جي ذبح ڪرڻ وقت
نڪتل رت سان خراب ٿيل ڪپڙا وغيره ڪنهن شيءَ ۾ لڪائي به
مسجد ۾ نه تا کطي وجي سگهو. جيئن ته فقهاءَ ڪرام، حفظ اللہ السلام
فرمائئن تا: مسجد ۾ نجاست کطي ويڻ جيتوڻيڪ ان سان مسجد
خراب نه ٿئي يا جنهن جي بدن تي نجاست لڳل هجي ان کي مسجد
۾ ويڻ منع آهي. (رالمحترار ج 2، ص 517) مسجد ۾ ڪنهن ٿانو جي اندر
پيشاب ڪرڻ يا فُصد جو رت ڪڍڻ (مثال طور ٽيست جي لاءَ انجيڪشن
جي ذريعي رت ڪڍڻ) به جائز ناهي. (درمختار ج 2 ص 517) پاك بدبوءَ لڪل
هجي جيئن اڪثر ماڻهن جي بدن ۾ پگهر جي بدبوءَ ٿيندي آهي پر
لباس ۾ لڪل هوندي آهي ته هن صورت ۾ مسجد جي اندر ويڻ ۾
کو حرج ناهي. اهڙيءَ ريت جيڪڏهن رومال ۾ پگهر وغيره جي
بدبوءَ آهي جيئن ته گرمي ۾ منهن جو پگهر صاف ڪرڻ سان اڪثر
ٿي ويندي آهي اهڙو رومال مسجد ۾ نه ڪيو، کيسني ۾ ئي رکيل

فرمان مصطفیٰ ﷺ: ان شخص جونک متیء ملی، جهنن وت منهنجو ذکر شئ ۽ اهومون تي درود پاڪ نپڑهي. (حاڪم)

رهي. جيڪڏهن عمامي يا ٿوپي لاهڻ سان پگهر يا مُر وغيره جي بدبوء ايندي هجي ته مسجد ۾ نه لاهي. جيئن ته ان جو مثال ڏيندي مفسر شهير، حكيم الامت، حضرت مفتري احمد يار خان ﷺ فرمائڻ تا: ”ها جيڪڏهن ڪنهن صورت سان گاسليٽ جي بدبوء ختم ڪئي وڃي يا اهڙيءَ طرح ليimp وغيره ۾ بند ڪيو وڃي جو ان جي بدبوء ظاهر نه ٿئي ته (مسجد ۾) جائز آهي.“ (فتاویٰ نعيميه ص⁽⁴⁹⁾) هر مسلمان کي گهرجي ته پنهنجي وات، بدن، رومال، لباس، جُتنی ۽ چپل وغيره تي غور ڪري ته ان ۾ ڪتان کان بدبوء ته ن ٿي اچي ۽ اهڙو ميرو لباس پائي ڪري مسجد ۾ نه اچجي جنهن سان ماڻهن کي ڪراحت محسوس ٿئي. افسوس! دنياوي آنسوسرن وغيره وٽ ته عمدہ لباس پائي ڪري وڃون ۽ پنهنجي پياري پياري پروردگار عَذَّبَ جي دربار ۾ حاضريءَ جي وقت يعني نماز ۾ نفاست (يعني صفائي ۽ پاڪيزگي وغيره) جو ڪو اهتمام نه ڪريون. مسجد ۾ اچڻ مهل انسان گهٽ ۾ گهٽ اهو لباس ته پائي جيڪو دعوتن ۾ پائي ويندو آهي، پر هن ڳالهه جو خيال رکجي ته لباس شريعت ۽ سنت مطابق هجي.

مسجد ۾ بار کي آٻڻ جي ممانعت

سرڪار مدینه، سلطان باقرینه، قرار قلب و سينه، فيض گنجينه ﷺ جو فرمان باقرينه آهي: مسجدن کي ٻارن ۽ چرين ۽ خريد و فروخت ۽ جهجڙن ۽ آواز بلند ڪرڻ ۽ حدود قائم ڪرڻ ۽ تلوارون سڌيون ڪرڻ کان بچايو.

فرمان مصطفیٰ ﷺ : جيکو مون تي درود پاڪ پڙهڻ وساري وينو اهو جئن جو رستو یلجي
ويو. (طبراني)

اهڙو بار جنهن مان نجاست (يعني پيشاب وغيره ڪڻ) جو خترو هجي ۽ چريي کي مسجد جي اندر وٺي وڃڻ حرام آهي جيڪڏهن نجاست جو خترو نه هجي ته مڪروه آهي. جيڪي ماڻهو مسجد جي اندر جُتيلوں ڪڍي ويندا آهن، انهن کي هن ڳالهه جو خيال رکڻ گهرجي جو جيڪڏهن نجاست لڳل آهي ته صاف ڪري ڇڏين ۽ جتي پائي مسجد ۾ وڃڻ بي ادبی آهي. (ردي المختار ج 2 ص 518) بار يا پاڳل (يا بيٺوش يا جنهن کي جن چنڀيو هجي ان) کي دم ڪرائڻ جي لا ۽ چاهي "پمپر" پارايل هجي تڏهن به مسجد ۾ وٺي وڃڻ جي شريعت ۾ اجازت ناهي. جيڪڏهن توهان انهن کي مسجد ۾ آڻ جي غلطي ڪري چڪا آهيyo ته براء ڪرم! هڪدم توبهه ڪري ٻيهه نه آڻ جو عهد ڪريو. ها! فناء مسجد مثال طور امام صاحب جي ھجرى ۾ بار کي وٺي وڃي سگھو ٿا جڏهن ته مسجد جي اندران کان گذرڻو نه پوي.

گوشت، مچي و ڪڻ وارا

گوشت يا مچي و ڪڻ واري جي لباس ۾ سخت بدبوء هوندي آهي، تنهنڪري انهن کي گهرجي ته فارغ ٿي ڪري چڱي طرح و هنجن، صاف لباس پائن، خوشبو لڳائڻ ۽ پوءِ مسجد ۾ اچن. و هنجن ۽ خوشبو لڳائڻ شرط ناهي رُڳو مشوري جي طور تي عرض ڪيو آهي. مطلب ته ڪا اهڙي تركيب ڪريو جو بدبوء مڪمل طور تي ختم ٿي وڃي.

سمهڻ دوران وات ۾ بدبوء ٿيندي آهي

سمهڻ دوران پيت ۾ گنديون هوائون مٿي چڙهنديون آهن،

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرا درود پاڪ پڙھيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

انهيءَ ڪري وات هر اڪثر بدبوءَ ٿيندي آهي. انهيءَ ضمن هر فتاوىٰ رضويه جلد 23 صفحى 375 تا 376 تاں ”سوال جواب“ ملاحظه ڪريو.
سوال: نند مان اٿي آية الڪرسى پڙھن ڪيئن آهي؟ ڪي استاد حقو پيئندى شاگردن ڪي قرآن پڙھائيندا آهن؟

جواب: نند مان اٿي هت ڌوئي گرڙي ڪري ان کان پوءِ آية الڪرسى پڙھي. جيڪڏهن وات هر حقي وغيره جي بدبوءَ هجي يا ڪو کائڻ پيئڻ جي شيءَ هجي ته بغير گرڙي جي تلاوت نه ڪجي. جيڪي استاد ائين ڪن تا اهي بُرو ڪن تا. والله تعاليٰ اعلم. (فتاويٰ رضويه ج²³، 375) اسان جي مُعَطَّر مُعَطَّر آقا ﷺ جو مبارڪ جسم هر وقت مهڪندو رهندو هو، مزاج مبارڪ هر نهايت نفاست هوندي هئي، مسواك سمهڻ وقت سيراندي کان هوندو هو، اٿندا هئا ته سڀ کان پهريان مسواك ڪندا هننا. آلَحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ سمهڻ وقت سيراندي کان مسواك رکڻ ۽ بيدار ٿي مسواك ڪرڻ سنت آهي. رسول الله ﷺ جذهن نند مان سجاڳ ٿيندا هئا ته مسواك ڪندا هئا.
 (ابوداود ج 1 ص 54 حدیث 57)

ڪجهه غذائون جي ڪري پگهڙ بدبوءَ

کي غذائون اهڙيون هونديون آهن جن جي کائڻ سان بدبودار پگهڙ ايندو آهي اهڙا ماڻهو غذائون تبديل ڪن.

وات جي صفائي جو طريقو

جيڪي ڏنڌڻ ۽ کاڌي کان پوءِ خلال ناهن ڪندا ۽ ڏنڌن جي صفائي ڪرڻ هر سُست هوندا آهن اڪثر انهن جا وات بدبودار هوندا

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي هڪ پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

آهن. رُڳو رسمي طور تي ڏندڻ ۽ خلال جو تيلو ڏندن سان لڳائڻ ڪافي ناهي هوندو. مهارون زخمي نه ٿين، اهڙي احتياط سان هر ممکن صورت ۾ کادي جو هڪ ڏرو ڏندن مان ڪڍڻو پوندو، نه ته ڏندن جي وچ ۾ غذائي جُزا پئي پئي خراب ٿيندا ۽ سخت بدبوء جو سبب بظجندا رهندما. ڏندن جي صفائي جو هڪ طريقو هي به آهي ته ڪا شيءٰ کائڻ ۽ چانهه وغيره پيئڻ کان پوءِ ۽ ان کان علاوه به جڏهن جڏهن موقعو ملي مثال طور ويٺي ويٺي ڪو ڪم ڪري رهيا آهي ان وقت پاڻيءَ جو ڏُڪ وات ۾ پري چڏيو ۽ جُنبش ڏيندا رهو يعني گھمائيندا رهو اهڙيءَ ريت وات ۾ قائل ڏرا ۽ ڏندن جي مَ صاف ٿيندي رهندما، سادو پاڻيءَ به ٺيڪ آهي ۽ جيڪڏهن لوڻ وارو نيم گرم پاڻيءَ هجي ته هي إن شاء الله عَزَّوجَلَ بهترین ”ماؤث واش“ ثابت ٿيندو.

ڏاڙهيءَ کي بدبوءَ کان بچايو

ڏاڙهيءَ ۾ گھڻو ڪري غذائي جزا ڦاسي پوندا آهن، سمهن ۾ ڪڏهن ڪڏهن وات جي بدبودار گگ به داخل ٿي ويندي آهي ۽ اهڙيءَ ريت بدبوءَ ايندي آهي تنهن ڪري وقت بوقت صابڻ سان ڏاڙهيءَ ڏوئڻ مناسب آهي. اهڙي طرح متى جي وارن ڪي وقت بوقت ڏوئندا رهو. فرمان مصطفىٰ ﷺ: ”جنهن کي وار هجن انهن جو اڪرام ڪري.“ (ابوداود ج 4، ص 103 حديث 4163) يعني انهن کي ڏوئي، تيل لڳائي ۽ قڻي ڏي.

فرمان مصطفیٰ ﷺ: توهان جتي به جو مون تي درود پاک پرتهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

خوشبودار تيل بظائط جو آسان طريقو

مٿي هر سنهن جو تيل هڻڻ وارو مٿي تان توپي يا عمامو لاهيندو آهي ته ڪڏهن ٻڊبودار حوس ڦهلجندي آهي، تنهن ڪري جنهن کان جيترو ٿي سگهي اهو عمدہ خوشبودار تيل هڻي. خوشبودار تيل بظائط جو هڪ آسان طريقو هي به آهي ته کوپري جي تيل جي شيشي هر پنهنجي پسنديده عطر جا ڪجهه قطراء وجهي ڪري حل ڪري ڇڏيو، خوشبودار تيل تيار آهي. (خوشبودار تيل بظائط جا مخصوص ايسينس به خوشبو وارين دڪانن تان حاصل ڪري سگهجن ٿا) مٿي جي وارن کي وقت بوقت صابئن سان ڏوئيندا رهو.

ٿي سگهي ته روزانو و هنجو

جنهن کان ٿي سگهي اهو روزانو و هنجي چو ته ڪافي حد تائين پاهرين بدن جي بدبوء ختم ٿيندي ۽ هي صحت جي لاء به فائديمند آهي. (پر مُعٰتِڪفین مسجد جي غسل خانن هر سخت ضرورت کانسواء نه وهنجن جو نمازين جي لاء وضوء جي پاڻي ۽ جي گهتائي ٿي سگهي ٿي ۽ موٿر به هر هر هلن سان خراب ٿي سگهي ٿو. تڏهن وهنجو جڏهن غسل خانا فناه مسجد هر هجن جي ڪڏهن مسجد کان پاھر آهن ته جمعه جي غسل جي به اجازت ناهي صرف فرض غسل جي اجازت آهي)

عمامي وغيره کي بدبوء کان بچائط جو طريقو

ڪجهه اسلامي پاير ڪافي و ڏي سائز جو عمامو شريف پڻ جو جذبو ته رکندا آهن پر صفائي رکڻ هر ڪوتاهي ڪندا آهن ۽ ائين ڪڏهن ڪڏهن لاشعوري هر مسجد جي اندر ”بدبوء“ ڦهلاڻ جي جرم

فرمان مصطفیٰ ﷺ: مون تي درود شريف جي ڪثرت ڪريو، بيشهه هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابو يعلي)

۾ ڦاسي پوندا آهن. تنهنگاري مدندي التجا آهي ته عمامو، سربند شريف ۽ چادر استعمال ڪرڻ وارا اسلامي ڀائڻ ڪوشش ڪري موسم جي اعتبار سان يا ضرورت پوڻ تي وڌيڪ جلدي جلدی انهن کي ڏوئڻ جي تركيب بٺائڻ، نه ته مُرُمتٰ، پڳهه ۽ تيل وغيره جي سبب انهن شين ۾ بدبوء ٿي ويندي آهي، جيتويڪ پاڻ کي محسوس ناهي ٿيندي پر ٻين کي بدبوء سبب ڪافي ڪراحت محسوس ٿيندي آهي، پاڻ کي ان لاءِ خبر ناهي پوندي جو جنهن وت مستقل طور ڪا مخصوص خوشبو يا بدبوء هجي ان سان ان جو نڪ اڳ ئي واسيل هوندو آهي.

عمامو ڪھڙو هجڻ گهرجي؟

سخت توپي تي ٻڌل عمامي جو استعمال به ان جي اندر بدبوء پيدا ڪري سگهي ٿو. جيڪڏهن تي سگهي ته سنهي ململ جي هلكي ڪپڙي جو عمامو شريف استعمال ڪريو ۽ ان لاءِ ڪپڙي جي اهڙي توپي پايو جيڪا متئي سان چنبڙيل هجي، جو اهڙي توپي پائڻ به سنت آهي، ٻڌل عمامو شريف متئي تي رکڻ ۽ لاهڻ بدران ٻڌڻ وقت سنت جي مطابق هڪ ور ڪري ٻڌو ۽ اهڙي، ئي ريت کولڻ جي تركيب ڪريو ۽ هر هر هوا لڳ جي ڪري إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَ بدبوء به ختم ٿيندي. عمامو ۽ سربند شريف، چادر ۽ لباس وغيره کي لاهي اس ۾ رکڻ سان به پڳهه وغيره جي بدبوء ختم تي سگهي تي، پڻ انهن تي سئين سئين نيتن سان عمدہ عطر لڳائڻ سان به بدبوء کي ختم ڪري سگهجي ٿو. انهيءَ ضمن ۾ عطر لڳائڻ جون نيتون ۽ موقعا به ملاحظه فرمایو:

فرمان مصطفیٰ ﷺ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ: جیکو جمعی جی ڏینهن مون تی درود شریف پڑھندا آئے قیامت جی ڏینهن ان جی شفاعت ڪندس۔ (ڪنز العمال)

خوشبو لڳائڻ جون نیتون ۽ موقعا

فرمان مصطفیٰ ﷺ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ: ”مسلمان جي نیت ان جي عمل کان بهتر آهي.“
 (المعجم الكبير ج 6 ص 185، حدیث 5942)

- (1) سنت مصطفیٰ ﷺ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ آهي ان لاے خوشبو لڳائيندس
- (2) لڳائڻ کان پهريان بِسْمِ اللَّهِ (3) لڳائڻ مهل درود شریف ۽ (4) لڳائڻ کان پوءِ نعمت جو شکر ادا کرڻ جي نیت سان الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ چوندس (5) ملاتکن ۽ (6) مسلمان کي فرحت پهچائيندس
- (7) عقل و ذندو ته شرعی احکام ياد کرڻ ۽ سنتون سکڻ تي قوت حاصل ڪندس (امام شافعی عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَافِي فرمانن تا: عمدہ خوشبو لڳائڻ سان عقل و ذندو آهي). (احیاء العلوم ج ۱، ص 244) (8) لباس وغيره کان بدبوء ختم ڪري مسلمان کي غيبت جي گناهن کان بچائيندس (چوتے بغیر شرعی اجازت جي ڪنهن مسلمان جي باري ۾ پرپُٹ مثال طور هن طرح چوڻ ته ”هن جي لباس يا هشن يا وات مان بدبوء اچي رهي هئي“ غيبت آهي) (9) موقعی جي مناسبت سان هي نیتون به ڪري سگهجن ٿيون مثلاً (10) نماز جي لاے زينت حاصل ڪندس (11) مسجد (12) نماز ته جُد (13) جمعه (14) سومر شریف (15) رمضان المبارڪ (16) عيد الفطر (17) عيد الأضحى (18) ميلاد شریف جي رات (19) عيد ميلاد النبی (20) ميلاد شریف جي جلوس (21) شبِ معراج النبی (22) شبِ براءات (23) يارهين شریف (24) يومِ رضا (25) درس قرآن ۽ (26) حدیث (27) تلاوت (28) ورد وظیفا (29) درود شریف (30) دیني ڪتاب جو مطالعو (31) علم دین پڙهائڻ (32) تعلیم

فرمان مصطفیٰ ﷺ جهنم کتاب ۾ مون تي درود پاک لکيو ته جيستائين منهنجو نالو ان
کتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاے استغفار ڪندا رهندا . (طبراني)

علم دين (33) فتویٰ نويسی (34) ديني ڪتابن جي تصنیف ۽
تالیف (35) ستّن پریي اجتماع (36) اجتماع ذکر و نعت (37)
قرآن خوانی (38) فیضانِ سنت جي درس (39) علاقائي دئرو براء
نيکي جي دعوت (40) ستّن یريو بيان ڪرڻ وقت (41) عالم
(42) ماڻ (43) پيءُ (44) نيك مؤمن (45) پير صاحب (46)نبي
پاک ﷺ جي وار مبارڪ جي زيارت ۽ (47) مزار شريف
جي حاضري جي موقعن تي به تعظيم جي نيت سان خوشبو لڳائي
سگهجي ٿي. جي تريون سنيون سنيون نيتون ڪندڙ اوترو ئي ثواب
وڌيڪ ملندو. جڏهن ته نيت جو موقعو به هجي ۽ اها نيت شرععي
طور تي درست به هجي، وڌيڪ ياد نه به رهن ته گهٽ ۾ گهٽ به تي
نيتون ڪرڻ ئي گهرجن.

اي اسان جا پيارا پيارا الله ﷺ اچ تائين اسان کان جي ترا پيرا
مسجد ۾ بدبوءَ کڻي وڃڻ جو گناه ٿيو هجي ان کان توبه ٿا
ڪريون ۽ هي عزم ٿا ڪريون ته پيهر ڪڏهن به مسجد ۾ ڪنهن
طرح جي بدبوءَ نه کڻي وينداسين. يا ربِ مصطفىٰ ﷺ اسان کي
مسجدون خوشبو دار رکڻ جي سعادت عطا فرما. يا الله ﷺ اسان کي
هر قسم جي ظاهري باطنی بدبوئن کان پاک ٿي ڪري مسجد ۾
حاضری جي توفيق عطا فرما. يا الله ﷺ اسان جي خوشبو دار
سرڪار ﷺ جي گناهن جي صدقی اسان کي گناهن جي بدبوءَ کان
نجات ڏي، ۽ خوشبوئن سان مهڪنڊڙ جنت الفردوس ۾ پنهنجي
معطڙ مُعطڙ حبيب ﷺ جو پاڙو نصيib فرما.

أَمِينٌ بِجَاهِ الْتَّبِيِّ الْأَمِينٌ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهنم مون تي ڏه پيرا شام درود پاک پڙهيو قيامت جي
ذينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

وَاللّٰهُ جو مل جائے مرے گل کا پسنه
ما نگے نہ کھی عظر نہ پھر چاہے ڈہن پھول (حدائقِ بخشش شريف)
صلوٰا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

پنهنجن ڏندن کي آئيني ۾ غور سان ڏسو

خيرخواهي جي جذبي جي تحت ثواب ڪمائڻ جي حرص ۾
عرض آهي ته جي ڪڏهن اوهان جا ڏند ميرا يا ڦِڪا آهن ته خوشلي
سان سگِ مدینه عُيٰ عنَّه جي طرفان ڪجهه مدنی گل قبول فرمایو.
ان شاء الله عَزَّوجَلَ گهڻو فائدو ٿيندو.

﴿ ميرا ڏند بيں جي ڪراحت ۽ نفترت جو باعث ٿيندا آهن
ملقات وغیره تي ميرن ڏندن واري جي شخصيت جو اثر سٺو
ناهي پوندو ﴿ گهڻي پان گٽکي ڪائڻ وارا چڻ ته پئسا ڏئي
پنهنجي ڏندن جي خوبصورتي تباھ ڪري، وات جا چالا ۽ ڪينسر
خريد ڪندا آهن ﴿ ڏندن سنت جي مطابق سٺي نموني رڳڙي ڪري
ڏيو ﴿ ڪائڻ کان پوءِ ڏندن ۾ خلال ڪڻ جو معمول بٽايو ﴿
جڏهن به ڪجهه کائو يا چانهه وغیره پيئو، گُرڙي ڀري ڪجهه وقت
پاڻي وات ۾ ڦيرائيندا رهو، اهڙي طرح وات جو اندرولي حصو ۽
ڏند ڪافي حد تائين ڏوپجي ويندا ﴿ سمهڻ وقت ٿڙي ۽ ڏند سٺي
نموني صاف هجڻ گهرجن نه ته ڳلي ۾ تکليف ۽ ڏندن تي مير جو
ته مضبوطي سان ڄمندو. بند وات جي اندر غذا وارن جزن جي
خراب ٿيڻ سان وات ۾ بدبوءِ پيدا ٿيندي ۽ جراشيمر پيت ۾ وڃڻ سان
قسمين قسمين جون بيماريون جنم وئي سگهن ٿيون ﴿ سمهڻ

فرمان مصطفیٰ ﷺ مون تي درود شريف پڙهو الله تعاليٰ توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

دوران پيت هر گنديون هواون مٿي چتھنديون آهن، انهيءَ ڪري
وات هر بدبوءَ ثي پوندي آهي، اٿي جلدي هت ڏوئي ڏندڻ ڪري
گڙيون ڪجن، إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وات جي بدبوءَ ختم تي ويندي.

بهترین منجن

المناسب مقدار هر کادي وارو سويدا ۽ اوترو ئي لوڻ ملائي
 بوتل هر وجهو، بهترین منجن تيار آهي. جيڪڏهن موافق هجي ته
 روزانو انهيءَ سان ڏندن کي مهتيو، إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ جلدي ڏندن جي
 ميران ختم ٿي ويندي. فرض ڪريو مهارن يا وات هر ڪنهن جاء تي
 سازو محسوس فرمایيو ته مقدار گهت ڪري ڏسو، اجا به تکليف
 هجي ته صفائي جي ڪا ٻي تدبیر ڪيو، ڏند بهر حال صاف هئڻ
 گهرجن.

مدني گل: هر طرح جي صفائي سنت ۽ مطلوب شريعه آهي.
 بدبو نه ڏهن ميل هو، دانتوں کي صفائي هو
 مهڪاني ڏزوڊوں کي مُنه ميل ترے بھائی هو

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

نوت: هي رسالو پهريون پيريرو 12 شعبان المعظّم سن 1427 هـ (بمطابق 06-09-2006)
تي مرتب ٿيو ۽ ڪيترا پيرا شايغ ڪيو وي پوءِ ربيع الغوث سن 1433 هـ (28-02-2012)
تي انهيءَ جي نظر ثانوي ٿي.

ماخذ و مراجع

كتاب	كتاب	كتاب
مطبوعه	مطبوعه	مطبوعه
ضياءً لقرآن پيليكشنز الاهور	مرأة الملاجع	دار ابن حزم بيروت
دار إحياء التراث العربي بيروت	درمخثار مع ردامختار	ابو داؤد
دار المعرفة بيروت	فتاویٰ رضوه	ابن ماجه
رضا فائزنديشن الاهور	شيبر بدارز لاهور	نسائي
شيبر بدارز لاهور	فتاویٰ فض الرسول	مسند أبي يعلي
كتاب اسلاميہ گجرات	فتاویٰ نعيمية	دار الكتب العلمية بيروت
كتاب اسلاميہ گجرات	كتاب شريعت	دار إحياء التراث العربي بيروت
مسند ابي يعلي	كتاب العلما	معجم كبير
دار الكتب العلمية بيروت	كتاب العلما	الترغيب والترحيب
دار الكتب العلمية بيروت	كتاب العلما	
دار الكتب العلمية بيروت	كتاب العلما	

فهرست

عنوان	عنوان
وات جي بدبوء جو علاج	دزود شريف جي فضيلت
وات جي بدبوء جو مدني علاج	مسجد ۾ بلغم ڏسي کري رسول اکرم ﷺ جي ناراضگي
استنجا خانا مسجد کان ڪيترو پري هئڻ گھرجن؟	فاروق اعظم ۽ مسجد ۾ خوشبو
پنهنجي لباس وغیره تي غور ڪرڻ جي عادت بطياو	مسجدون خوشبودار رکو
مسجد ۾ پار کي آڻڻ جي ممانعت	اينج فريشن سان ڪينسر ٿي سگهي ٿو
گوشت، مچي و ڪڻ وارا	وات ۾ بدبوء هجي ته مسجد ۾ وحي
سمهڻ دوران وات ۾ بدبوء ٿيندي آهي	حرام آهي
ڪجهه غذائين جي ڪري پگمر ۾ بدبوء	وات ۾ بدبوء هجي ته نماز مڪروهه ٿيندي آهي
وات جي صفائيء جو طريقو	بدبودار ململ لڳائي مسجد ۾ اچڻ جي ممانعت
ڏاڙاهيء کي بدبوء کان بچايو	ڪچو بصر ڪائڻ سان به وات بدبودار ٿي پوندو آهي
خوشبودار تيل بثائڻ جو آسان طريقو	مسجد ۾ ڪچو گوشت نه ڪشي وڃو
عمامي وغیره کي بدبوء کان بچائڻ جو طريقو	ڪچي بصر واري ڪچونبر ۽ رائتي ڪان احتياط ڪريو
ٿي سگهي ته روزانو ونهجو	ميڙاڪيء پاگريتني پارڻ
عمامي ڪڙو هجي گهرجي	بدبودار وات سان مسلمانن جي ميڙ ۾
خوشبو لڳائڻ جون نيتون ۽ موقععا	وجڻ جي ممانعت
پنهنجن ڏندن کي آئيني ۾ غور سان ڏسو	نماز جي وقتنه ڪچو بصر ڪائڻ ڪيئن؟
بهترین منحن	ڪچو بصر ڪائڻ وقت بسم الله نه پڙهو
ماخذ ۽ مراجع	وات جي بدبوء معلوم ڪرڻ جو طريقو

مسجدون خوشبودار رکو

ترجمو پيشکش

محلسن تراجم (ڊعوت اسلامي) هن رسالی جو آسان سنتي زبان ۾ ترجحي ڪرڻ جي وس آهن
خوشش ڪي آهي. جيڪا هن ڪمي بيشي نظرائي ته محلسن تراجم کي آگاه ڪري ثواب جا حقدار ٿيلو.

سُنَّت جون بهارون

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين أبا المؤمنين العظيم بدماره الرعناء البريء

دھوت اسلامي جي مهڪنڌڻ مدنی ملحوٽ ۾ بڪثرت سُنتون سکيون ۽ سیکاريون وینديون آهن. اوهان کي پنهنجي پنهنجي شهر ۾
دھوت اسلامي جي شيندر لفتیواد ستان پوري اجتماع ۾ سچي رات گذارڻ جي مدنی التجا آهي. عاشقان رسول جي **مدنی قافلن** ۾ سستان جي تربیت جي لاہ سفر ۽ روزانو **فرگ مریئن** جي ذریعي
 مدنی انعامات جو رسالوپري ڪري هر مهیفي پنهنجي شهر جي ذميدار کي جمع ڪراڻ جو معمول پشایو. ان شاء الله عزوجل ان جي برڪت سان پاپنڈ سُنت پڻجئ، گناهن کان نفترت ڪرڻ ۽ إيهانچي حفاظت جو ڏهن پڻجندو، هر اسلامي ڀاڻ پنهنجوهي مدنی ذهن پشائی ته، هون کي پنهنجي ۽ سچي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي **ڪوشش ڪري ٿي آهي** لئه الله ۾ پنهنجي اصلاح جي ڪوشش جي لاہ مدنی انعامات پي عمل ۽ سچي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جي لار مدنی قافلن ۾ سفر ڪري ٿو آهي. ان شاء الله

